

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszadási
 vagy megőrzési nem vállal.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 30.

Igazságszolgáltatás.

A történelem igazságos.

Ezelőtt 56 évvel két nagyhatalom fogott össze egy igazságos harc elnyomására.

Fagyos északról ezrek és ezrek ereszkedtek le a magyar Alföldre, hogy együtt gyilkolják meg a magyarság szabadságát azokkal, akiket az előtt soha sem láttak, soha sem szerettek. Fegyvertárssá tette őket a zsarnoki parancs.

Legjobbaink elhullottak, ki vérpadon, ki harczmezőn. S a két nagyhatalom büszkén tért pihenni a végzett munka után.

Hány keserű könny hullott, hány keserű panasz fakadt azért a rettenetes igazságtalanságot! A legázolt magyar hadsereg hősei kétségbeesve törték össze fegyverüket. Mire az a fegyver? Nincs többé igazság, magyar fegyver pedig csak igazságos ügyért száll csatára.

Ha nyugatra tekintenek 48 még élő hősei, elcsitíthatják haragos keserőségüket.

A történelem igazságos.

Az éjszaki sas jó szolgálata nem maradt jutalmazatlanul.

Hatalma tudatában kegyetlensége mindinkább őrzőgessé kezdett fajulni.

Elnyomott népek keserű gyűlölete jelezte határait. A száműzött lengyelektől, a kikergetett finnektől az elnyomított kaukázusiakig és az Amurba fojtott ötezer kínai emberig vér, könny, holttestek jelzik az orosz kétféjű sas terjesztette civilizációt.

Megölt népek, elrablott tartományok teszik Oroszországot. A lengyel civilizációt épp úgy feldulta, mint a középázsiai és kaukázusi szabad népek boldogságát. Japántól elrabolta Szachalint, Romániától Besszarábiát, Kínától akkora területet, mint fél Európa, Finnországot — az egészet, a finnektől. A moszkvai főtemplomban pedig ott vannak azok a magyar lobogók, melyek a legfajóbb rablásnak bünjelei: a magyar szabadság elrablásának...

Hanem a történelem igazságos.

Még élnek azok, a kiknek kezéből kicsavarták a moszkvai lobogókat. És élve láthatják az éjszaki sas romlását.

Egy töről fakadt a japán a magyarral. Egy töről fakadtunk, ahol a szabadság levegője éltetett. Kun vidékről szakadt magyarok közt ma is sok a japán jelleg. A két nyelv rokon. Rokon a vérmérséklet. És rokonságra vall, hogy az 1849-et most egy másik turáni nép bosszulja meg kegyetlenül. Oly kegyetlenül, amint magunk sem álmotuk.

Fényes hadseregek, büszke, ragyogó hadihajók — semmié lettek. Kikiáltott híres tehetségek, hadvezérek, tengernagyok — csuf vereséggel térhetnek vissza. Milliókra menő összegek elvesztek. Két-százezer vitéz: halott. A világ legerősebb vára romhalom. És most az utolsó remény, a Balti-tengerről Japánig uszott érczóriások ott pihennek a tenger fenekén, másik részük pedig az ellenséget erősíti.

Rettenetes igazságszolgáltatás, de igazságos.

A nyers erő fölött győznie kell a tudásnak, a rablás fölött az erkölcsnek, a zsarnokság fölött a szabadságnak. Megdöbönt az eredmény, de nem lázít fel. Így kellett történnie.

Mi magyarok csak egy fájó tudatot érezhetünk ennél a nagy igazságszolgáltatási tragédiánál.

Miért vihetünk mi csak egy diszkardot a győzelmes testvérnek?

Miért kellett bosszút állani értünk másnak?

A leszámolás azért megtörtént. Nélkülünk, de helyettünk is. Mi pedig ne csak lelkesedjünk, hanem tanuljunk is. Feltörő nemzeti erőnköt ne hagyjuk el-lankadni. A távol keleti testvér jelvénye a felkelő nap — legyen a miénk a felkelő munka a hazáért. **Dr. K. A.**

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A székelyek eredete és Erdélybe való települése.

(Kivonat Karácsonyi János akadémiai székfoglalójából.)
 (Vége.)

Ennélfogva a székely jogi intézmények épen nem bizonyítják, hogy a székelyek más, a magyartól századokon át különálló s a magyarnál sokal előbb itt lakó nemzetből származtak volna. A magyar nemzetnek mindig voltak olyan társadalmi osztályai, amelyek maguknak külön jogot vívtak ki. Amint a hajduk 1606-ban különjogu osztályllyá lettek, pedig magyar származásúak voltak, épp úgy a székelyek is 1241 után magyar eredetük mellett külön jogi intéz. ényeket szereztek, vagy csupán tovább tartottak fenn, mint a Duna Tisza mentén gyorsabban fejlődő többi magyar osztályok.

Ha már most eltávolítva minden akadályt csupán a valódi, hiteles kutforrások nyomán kutatjuk a székelyek eredetét, kitűnik, hogy a székelyek nem származtak semmiféle más, egykoron különálló, különnyelvű, vagy lega-

lább is századokon át a magyartól messze, idegenben lakó nemzetből, hanem csak a magyar nemzetnek, még pedig a XI. század végére s nem előbb megalakult magyarságnak teszik egyik ágát.

Ezt bizonyítja először és pedig etvitázhatatlanul nyelvük.

Erről többet beszélni fölösleges.

Csodálkozhatnók azonban, hogy e döntő bizonyíték ellen nem vetették a mai kunokat. Ime azok is most magyarul beszélnek, pedig külön nemzetből eredtek. A hun eredet vitatói ezt a fontos ellenvetést azért nem tették, mert ők a kunokat is magyar nyelvűeknek tartották. Lehet azonban, hogy később némelyek elméjében az ellenvetés mégis felmerülne, azért szükséges azt eleve lehetetlenné tenni.

Igaz, hogy az egykori kunok most magyarul beszélnek, de egykori nyelvüknek nyoma volt századokon át, sőt nyoma van ma is az ő személy (utóbb vezeté-) neveikben és a tőlük alkotott helynevekben. 1266-ban a kunok Keyran, Borchol, Illan, Michi, Chibuk, Ona, a XIV. században a keresztény hitre való térésük után: Kumcheg (Köncsög), Kystre, Tartsa, Baramuk, Kabak, személyneveket, a XV—XVI.

században Atlamos, Emen, Konta Korcza stb. vezetéknéveket viseltek s részben mi is viselnek. Azon a területen pedig, ahol ők megszállottak (a sok «szállása» végű helyneveken kívül) Waychonnépe, Alunnépe, Jangot-szállása, Inka-szállása, Boycha-szállása, Köncsög, Csólyos, Bugac, Kötöny, stb. helyneveket alkottak s ezeknek hazánkban egyebütt párja nincs.

Ha erdélyi székelyek csak a magyarba utólag 1100 után beleolvadt s a szláv határon már átment magyar nyelvet megtanuló, de eredetileg külön nyelvű nemzet lett volna, akkor az ő külön nyelvűeknek épp úgy volna anyoma az ő személy és helyneveikben, mint a kunoknál.

Amde, ha végig vizsgáljuk a legrégebb székelyek személyneveit, mind olyanokra bukkanunk, amelyek a dunántuli vagy tiszamenti magyaroknál még sürűbben fordulnak elő, (Apor, Kolond, Bene, Czene, Bánk stb.) sőt vannak személyneveik közt kétségtelenül szláv és német eredetűek is (Udvar, Boroszló, Ressel, Fulkun), mert épp úgy olvastottak maguk közé szlávokat (oroszokat) és németeket, mint a Királyhágón innen lakó XII—XIII. századbeli magyarok.

Ha helységneveiket végig kutatjuk, még a

Kéri a czég vidéki rosszabb minőségű és állásu agyag-cserép rendelése előtt gyártmányainak szives megtekintését, ahol minden további ismertetés és felvilágosítással készségesen áll a tisztelt érdeklődő közönség rendelkezésére. **A czég tetőcserép gyártmányait helyben tetőre is felrakja, tartósságáért pedig a legmesszebbmenő irás-**

beli jótállást vállal.

Pártoljuk a helyi ipart!!

Czementlap, czement tetőcserép

kitűnő minőségben — mely elsőrendű jó, szép, könnyű és hófúvás védő tetőzetet képez — szolid árak mellett helyben Nagyvárad, Fűzes Fátalep 3. sz. a. T. Szűcs Mihály és Társa cégnél kapható.

A politikai válság.

Báró *Fejérváry Géza* misszióját mindenütt befejezettek tekintik, a politikai világban azonban azt hiszik, egyelőre nem lesz újabb kísérlet, legalább két-három hétig ismét vár a király. A belügyminiszteriumból kiszivárgó hírek szerint június hó 20-ig ismét megmarad Tisza, legalább ilyen rendelkezéseket tett. Addig próbálgatják, hátha mégis lehetne a koalíción léket verni s a szabadelvűpártnak megszerezni az aktivitást.

Belépés a függetlenségi pártba.

Gróf *Batthyány József* országgyűlési képviselő, aki eddig a disszidens-csoporthoz tartozott, tegnap bejelentette *Kossuth* Ferencnek, hogy belép a függetlenségi párt kötelékébe.

Békésvármegye és a válság.

Békésvármegye tegnapi törvényhatósági közgyűlése *Lukács György* főispán elnöklésével egyhangulag csatlakozott a hevesi felirathoz. *Bikády* Antal interpellációjára, hogy tudniillik a megyei tisztikar engedelmessékedni fog-e az esetleg kibocsátandó alkotmányellenes parancsoknak, az alispán, *Fábry* Sándor nagy tetszés közt kijelenti, hogy a megye tisztikara hű marad az alkotmányhoz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 30.

A mai ülés felett is itt borong *Keglevich* árnyéka. A folyosókon erről van szó és *Günther* Antal, az összeférhetlenségi bizottság elnöke méltatlankodva emlegeti a folyosón:

— Mégis csak lelketlenség az az állítás, hogy a bizottság tegnap a halálhír dacára megkezdte a *Keglevich*-ügy tárgyalását. Mindössze csak azt konstatáltuk, hogy a tárgyalás meg nem tartható, mert az a szerencsétlen

ember meghalt. Az a hír sem igaz, hogy *Hencz Károly* segédei nálam jártak megkérdezni, van-e az iratokban valami kompromittáló. Nem járt nálam senki.

Gróf *Tisza* István az ülés előtt fölkereste *Juszt* Gyula elnököt és megkérdezte, hogy arra való tekintettel, hogy *Keglevich* István temetése délután három órakor lesz, az ülést egy órakor zárja be. A Ház hozzájárult az elnöknek így hangzó indítványához.

Napirend előtt *Zlinszky* István tett összeférhetlenségi jelentést *Perczel* Dezső ellen, aki királyi kegyelemből nyugdíj címén kegydíjat huz. Áttették az ügyet az összeférhetlenségi bizottsághoz.

A magyar autonóm vámtarifa.

Rubinek Gyula: Aláírja, amit gróf *Károlyi* Sándor mondott: nem lehet az önálló vámterületre átmenni, ha a gazdák dolgát szívünkön nem viseljük. Kívánja a mezőgazdasági érdekképviselő szerződését, továbbá a mezőgazdasági szakoktatás reformját, hogy a legkisebb és legnagyobb ember egyformán haladjon és szakmeretesen tökéletesedjen. Évtizedek óta csak egyben tökéletesedett a kis gazda, azzal, hogy nem fa, hanem vaskével szánt. Szükséges a gabonaszpekuláció megrendszabályozása is. A védvamos-rendszer életkérdés. A Széll-Körber vámtarifa kedvez a gazdatársadalomnak, a mely a már így kilátásba helyezett előnyökről nem szívesen mond le. Szól különleges viszonyunkról Ausztriával, annak gazdasági részéről. Ha mi azt a biztosítékot kapjuk Ausztriától, hogy nyersterményeink vámmentesen mehetnek be a határon, ez még nem elég, nekünk garancia kell arra, hogy ezt a kedvezményt nem adja meg a Balkán- és tengerentúli államoknak. Nem hiszi, hogy az a megoldás, melyet *Kossuth* tegnap jelzett, megvalósulhasson, mert Ausztriával tárgyalásokba bocsátkozunk s azokat 1906. márcziusáig befejezni szinte lehetetlen. Ő azért hozzájárul *Kossuth* határozati javaslatához, mert szükséges keresni közös érintkezési pontokat.

Szabó Kálmán: Elfogadja *Kossuth* Ferenc indítványát egészben részleteiben, mert soha sem voltunk olyan közel a gazdasági önállósághoz, mint ma. Ugy gazdasági, mint katonai téren meg kell követelni a nemzetnek törvényben biztosított jogait.

legkülönbözőbbeknek is megtaláljuk párját a Királyhágón innen (Abod, Csejd, Bánd, Timafalva), 61 helység pedig csak a keresztény hit felvétele után keletkezett, mert keresztény szentekről, vagy keresztény személyektől vették nevüket. — De még ha esetleg a helységek elnevezésében más is határozott, azt semmiféle kormányzás meg nem akadályozhatja, hogy a helységek lakosai a határreszeket, dűlőket ne saját anyanyelvükön jelöljék meg. De hiába vizsgáljuk a székely dűlőneveket is. Az aj, ciher, pad, úver, tanórok, szeg, ropó, aszó, vápa, harap, rez, gyakor, eresztvény nevű határreszek hazánk nyugoti és északi részein is használatosak, sőt még ezeken kívül is számos dűlőnév szinte csudálatosan találkozik a Székelyföldön és hazánk egyéb erdős-dombos vidékein.

A kunokról tehető ellenvetés tehát épen nem használ a székelyek külön nemzetből való eredetének, hanem ellenkezőleg épen az ellen fordul. Mert ha a székelyek 4 századon át külön éltek volna a magyaroktól, egykori nyelvüknek (ami 4 század alatt okvetlenül kiképződik) nyoma lenne személy- és helyneveikben. Mivel teljességgel nincs, sőt azokban a már keresztény magyarnak személy- és helynevei nyilatkoznak, a székelység nem lehet sem hun, sem chazar-kabar, sem eszegel-bolgár, hanem csak a már egységes, keresztény magyarságnak egyik osztálya.

Miért lett a székelység külön osztályú? azt eredeti foglalkozása magyarázza meg.

A székelyek eredeti foglalkozását mutatja az, hogy a Királyhágón innen legalább is 17

helyen laktak székelyek, de mindig csak erdős vidéken, erdők közepett. Ellenben teljességgel nem laktak a Duna-Tisza közén vagy a Tisza balpartján elterülő fátlan, szikes síkságon. — Mivel pedig minden osztály az ő foglalkozásának kedvező területet keres föl (a bányász pl. nem lakhatik Szegeden, a halász Debreczen környékén, a szállós a Szepességen,) a székelyek is azért húzódtak az erdők mellé, mert eredetileg valami erdei foglalkozásuk volt. — Ezt a foglalkozást közelebbről meghatározza, hogy a székelyek eredetileg a királynak oly nagy mennyiségű szarvasmarhát, juhot, kecskét, sertést adtak adóba, hogy abból, mint jelentékeny jövedelemből, a király az esztergomi érseknek tizedet adott.

Erdők melletti lakásuk és adózásuk kétségtelenné teszik, hogy a székelyek eredetileg erdőkben s azok tisztásain jószágot legeltető, állattenyésztő pásztorok voltak.

E foglalkozásukból következett, hogy jól kellett ismerniük az erdők útjait és határait. Ennek köszönhetőek, hogy idővel (nem mindenféle, hanem csak) erdőkerülőknek alkalmazták s nevük is a XVI–XVIII. századokban hazánk tisztáninnyi részein kétségtelenül erdő-ört, erdőkerülőt jelentett.

Erdői pásztorokadásuk az Árpádkorban még fontosabb hadi teendők végzésére is alkalmassá tette őket. Mivel hazánkat nyugatészaki és kelet felől széles, gyepükkel is elrekesztett erdőség választotta el a külső országoktól, a külföldre induló magyar lovas sereg előtt oly csapatoknak kellett járniok, akik az erdők átjáróit ismerték és ahol szükséges volt, utakat vágtak

A magyar agrár érdekek szem előtt tartása elengedhetetlen. A magyar föld jó védelmének héttized részét külföldi főpénzesek élvezik. A magyar paraszt évente napszámból legfőkébb 90 forintot keres. A mostani viszony Ausztrával lehetetlen dolog, mert minden tíz évben fenekestül felfordul a gazdasági állapot s hat, hét évig veszekedünk, amíg valahogy meg tudunk egyezni.

Lachne Hugó: A miniszterelnök multja mindig szemben állott az agrár érdekekkel, most pedig egyszerre agráriusnak mutatja magát. Lehetetlen ebben célzatot nem látni. A baloldalon mindig azt hangoztatták, hogy az önálló vámterület nem politikai, hanem gazdasági kérdés. Most pedig ők politikai kérdést csinálnak belőle. Tisza taktikázásának nem hisz.

Utána *Polónyi* Géza akart beszélni de az elnök a Ház beleegyezésével gróf *Keglevich* István temetésére való tekintettel, a vita folytatását holnapra halasztotta.

A kelet-ázsiai háború.

Az orosz flotta megsemmisülése.

A nagy tengeri ütközet tehát megtörtént, és elkeseredett küzdelem után a japánok teljes győzelmével végződött. A rettenetes ütközet színhelye a Csucsima tengersizor volt a Csucsima-sziget és Kincsu közt. Itt szállt szembe ellenfelével Togo, hogy elállja az útját *Vladivosztok* felé. A japánok taktikája és admirálisainak előrelátása, ami a legjelentéktelenebb kérdés, ebben sem volt elhamarkodott, méltán hívják ki az egész világ bámulatát. Biztos bázison s minden oldalán felkészülve várták a japánok már hetek óta az orosz hnjóhadat. A világ nem akarta megérteni Togo késlekedni látszó taktikáját és még szakkörökben is hibáztatták, hogy hagyta az orosz flottát jönni és már a Malakka szorosban nem támadta meg, hogy megakadályozza a két orosz hajóraj egyesülését. A délkinai vizeken azonban Tognak nem lettek volna hátvédők kikötői, dockjai és Franciaországnak orosz-barát magatartása is általmára lett volna. Togo tehát biztos számi-

(hadi utak.) Ilyen csapatok gyanánt alkalmazták tehát királyaink a székelyeket, mert értettek az erdők útjaihoz és erdei utak vágásához. Nagyszerűen illik e hivatásuk megállapításához a Névtelen jegyzőnek és krónikáink árpádkori részének azon egyező tudósítása, hogy a székelyek mindig a magyar sereg előtt jártak.

E hadi foglalkozásuk miatt nevezték el őket székelyeknek is. Neveléses a székely szót a szökni igékből származtatni és szökevénynek értelmezni, de tarthatatlan Hunfalvy állítása is, hogy a székely szék eli-t, azaz széken tul lakót s így határört jelentene. Mert láttuk, hogy a székelyek eredetileg hazánk belsejében Fejér, Tolna, Csanádmegyékben és Temesvár környékein is laktak mindenütt, ahol erdő volt. Már pedig hála Istennek az Árpádkorban sohasem nyomult az ellenség Fejér, Tolna, Csanádmegyékig, hogy ott kellett volna határörsegeket felállítani.

De most már, hogy tudjuk mi volt a székelyek teendője a magyar sereg előtt, megfejtethetjük nevének értelmét is. A székely szónak töve, a szék, a szlovénben annyit jelent, vágás (a latinban *secare*).

Ehhez járult aztán a szlovéneknél szintén használt li képző (v. ö. zlató-zlatali, kosztretkosztretli) és származott a székli szó s annyit jelentett, mint vágásos, vágással foglalkozó. Mivel pedig a székli eredetileg melléknév volt, nem használták egyedül, hanem székli embert, vagy székli magyart mondtak s vele vágó embert, vagy vágó magyart jeleztek.

A magyar aztán e szlovénből kölcsönzött szót megmagyarosította, a maga nyelve tö-r

tások alapján megmaradt flotta bázisának közelében, ami garanciát nyújtott ereje kifejtésére és biztos s rendes visszavonulást biztosított. Nyugodtan hagyta egyesülni Rostdesztvenszki és Nebogatov hajóhadát és hogy a két hajóhad ellene induljon észak felé. A nagyszerű eredmény bebizonyította a kis japánok tengerészeti képességeit és hatalmas fölényét az orosz taktika felett. Mint a szárazföldi harcban, a tengeren is a legapróbb részletekig kidolgozott haditerv teljes és megsemmisítő hatása volt; Rostdesztvenszki hajóhadát megtutamtította és megsemmisítette, sőt az orosz vezérhajót is elsüllyesztette, melylyel együtt a legújabb hírek szerint maga Rosztdesztvenszki is a tengerbe fullt.

Most már kétségtelen, hogy a harmadik orosz hajóhad is meg van semmisítve. A nagy csatahajók, amíg az orosz haderő sulypontját képezték és amelyekről azt mondták, hogy ezekkel szemben Japán nem szállhat szembe a győzelem reményében, megfurva fekszenek a tenger mélységeiben és ami nem pusztult el a vízbe, az japán fogságba került mindenestől. Ezuttal nem annyira a hajógyűk és torpedók győztek mint a tehetség és ész. Ma már tudják, mily finom szövésű és kivitelében mely csodálatra méltó volt az a háló, melybe Rosztdesztvenszki beleszaladt.

Hónapokkal ezelőtt, amikor Európa még mit sem sejtett, Japánban már számítottak Oroszország rendszabályozásával és jövődő terveivel az esetre, ha Port-Arthur elesik és a japánok tekintetüket Vladivosztkra irányították, mint a második orosz támpontra, ahonnan és amelyen az oroszok talpra akarják majd állítani a tengeri menekülést. A természet is hatalmas segítőtársa volt a japánoknak, de annyi bizonyos, hogy rendkívüli tengerészeti képességről tesz tanúságot és széleskörű látkört jelent, hogy a helyet és időt a támadásra is meg tudták válogatni, hogy minden csak a sikert támogatta. Csak emlékezni kell, hogy a japánok megerő-

sítotték Quelpartot, mielőtt valaki még csak sejtette volna ez intézkedés jelentőségét, hogy Formozát védelmi helyzetbe hozták oly időben amikor még Port-Arthur bevehetetlennek tartották és Stössel azt jelentette a csárnak: ügyünk minden irányban és teljes mértékben jól áll. A legteljesebb és legteljesebb gondtal készítették elő az akciót, melynek eredménye ma a legtehetősebb, legteljesebb japáni győzelem és az orosz hajóhad legborzalmasabb veresége.

Rosztdesztvenszki halála.

London, május 24. A Daily Mailnak azt jelentik Washingtonból, hogy a tengerészeti minisztérium táviratot kapott Tokióból, hogy Rosztdesztvenszki »Knyasz Szuarov« nevű zászlós hajója magával Rosztdesztvenszkiyel elsüllyedt.

London, május 30. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: Az orosz hadihajók Ivami magasságában japán területre érkezett, Cusimától 150 mértföldnyire és fölhuza a fehér lobogót, Ivamiban a japán Vörös Kereszt ápolása alatt 300, legnagyobbbrészt megsebesült tengerésztiszt van.

Washington, május 30. Takahira japán követ tegnap Tokióból hivatalos táviratot kapott, mely közlése szerint részletezés nélkül azt a hírt tartalmazta, hogy a japánok tengeri győzelme teljes és döntő.

Washington, május 30. Togo tenger-nagynak a helyi japán követségtől közzétett jelentése szerint a Vladimir Monomach nevű orosz czirkáló, mielőtt elsüllyedt, a japánok hatalmába került.

London, május 30. A Daily Mail jelenti Szöulból: Togo tengernagy szombaton reggel majdnem valamennyi nagy japán hajóval Mazampo magasságában tartózkodott. Az oroszok a Cumima sziget és Japán közt lévő keleti csatornán át vonultak be a koreai szorosba.

Togo tengernagy hallatlanul nagy gyorsasággal megkerülte Cusima északi partját és amidőn megkerülte a szigetet, meglátta a két oszlopban közeledő orosz hajókat. A baloldali oszlop közepére, valamint a jobboldali oszlop elejére heves tüzelést kezdett.

Togo taktikája.

London, május 30. (Saját tud. táv.) Amidőn az orosz hajók közt zavar kezdett támadni, Togo a japán part felé szorította őket, hol az összes japán zászlók alatt harcoló hajók támadtak. Az orosz hajóhadra intézett löbb torpedótámadás a legnagyobb sikerrel járt. Valószínű, hogy az orosz hajók, amelyeknek sikerült elmenekülniök, elérik Vladivosztkot.

Tizenhat hajó veszteség.

London, május 30. (Saját tud. táv.) A japán követség Togo táviratainak egész sorát közli, amelyekből kitűnik, hogy az egyesült japán hajóhad a balti hajóhadat 27-én nappal Cusima közelében támadta meg és legalább négy hajót süllyesztett el. A japán hajókban esett kár jelentéktelen. A torpedótámadás naplemente után történt. A főhajóhad támadását 28-án ujította meg, amikor is több orosz hajó megadta magát. Az oroszok vesztesége a következő: Két parti pánchezos, öt czirkáló, két külön szolgálatra rendelt hajó és egy torpedózuzó elsüllyedt, két pánchezos hajó, két parti pánchezos, egy külön szolgálatra rendelt hajó és egy torpedózuzó zsákmányul esett.

UJDONSÁGOK.

* Személyi hír. Bárá Gerliczy Ferenc, a nagyváradi Katholikus Kör világi elnöke Nagyváradra érkezett.

vényeihez szabta. Amint a meszléből meszelyt, a léglí-ből légelet alakított, ép úgy a széklí-ből is székelý t csinált.

A székelýeknek Erdélybe való települése nem egyszerre s nem is egy helyről történt. Maga Erdély századokon át lakatlan vidék volt. A magyarok egy századon át szántszándékkal üresen hagyták, mert ezt vetették bástyául az őket támadó és kétszer is gyászos futásra kényserítő bessenyők ellen. Azonkívül még az Erdély nyugati és északi részein elterülő hatalmas erdőségekben gyepüket, a nevezetes völgyek átjárójánál erős kapukat készítettek különösen a Meszes hegynél, a Királyhágónál és a Maros völgyében.

Szent István volt az első, aki Erdély északnyugati csucsát, a Szamos völgyét elfoglalta, gyepükkel körülvette s a Nagyszamos völgyében öröket állított. A bessenyőknek 1068-iki és még inkább a kunoknak 1091-iki, Erdélyen keresztül történt betörései felhívták Szent László figyelmét a Szamos és Olt közt elterülő lakatlan területre. Hogy új gátat rakjon a kunok támadásai ellen, elfoglalta a Maros völgyét s mai Vajdahunyadtól Szászsebes, Monora felé s onnan a Nagy- és Kisküküllő közt lévő hegyháton végig egész a Hargita hegységig új gyepívonalat készített.

Az új országrészből jutott a székelýeknek is, de nem a mezőségen, hanem a borteremő dombos vidéken, hanem az ő foglalkozásuknak kedvező erdős hegyek lábainál telepedtek meg. Egy részük a mai Szászsebes környékére vonult s ott ütött tanyát, másrésztük pedig a mai Marosvásárhely környékén a Maros és Nyárad völgyeit választotta legeltető helyül s azt kapta.

II. Gyécse király korában a magyar nép is új rajokat eresztett mindenfelé, de megmeginult a Rajna mentéről az a nagy népvándorlás is, amelyet szász beköltözésnek nevezünk s így a magyar királyság birtokába vette és benépesítette a Nagyüküllő és az Olt völgyeit is egész a barcasági hegyekig. A székelýek ekkor kapták a Nagyüküllő és Homoród felső völgyeit. Ezt még 1332—1336. években is Erdőhátnak nevezték.

Az idetelepülő székelýek nagy többsége hazánk déli részéből talán legnagyobb részt a Temesközéből származott. Elárulja ezt tájszólásuknak egyik sajátága, a ö-zés.

A székelýek harmadik települése 1210, heiesen 1213 után következett be. 1110 táján foglalta el a magyar királyság az Olt felső völgyét. Itt a mai Háromszék területe kiválóan alkalmas volt az erdei jószágtenyésztésre; kérték és megkapták tehát azt. A háromszéki székelýek egy része — a jelek szerint a mai Szászsebes környékéről húzódtott oda. Erre mutat, hogy a szépszi székelýek a gyulafehérvári főesperes joghatósága alatt maradtak, mert nem akarták, hogy az ő távozásukkal főesperesük jövedelme csökkenjen. Erre mutat az is, hogy 1224-ben a király a székelýek volt sebesi földjét már a szászoknak ajándékozta.

A székelýek ily beköltözésének természetes következménye, hogy összes jogi intézményeik közül legelőször a telegdi főesperesség fordul elő. 1235-ben már említik. Ez is bizonyítja, hogy a későbbi Maros- és Udvarhelyszékek (a Bardocz fiuszék nélkül) voltak a székelýek első telepítvényei.

1241-ben a határok egy része a székelýek

első fészektől északra a radnai szoroson, másik része a délre a törösvári szoroson tört be s Kolozsvár és Nagyszeben irányában haladtak. A székelýek épen közből maradtak és volt idejük, hogy a görgényi havasok és a Hargitahegy jól ismert rengeteiben elrejtőzzenek. Maga Rogierius mester világosan mondja, hogy Erdélyben a tatárok átvonulása után »nagy népsokaság megmaradt«. Az esztendeig tartó retentő bujdosás, rejtőzködés alatt még inkább hadi néppé alakultak. A tatárok elvonulása után még előjöttek és találkoztak a Dunántulról érkező, Erdélyt újra szervező magyar sereggel s az urafogyott földekből könnyen nyertek még nagyobb területet. Terjeszkedtek s 1625-bár nagy segítséget nyújtottak V. Istvánnak az ő országrésze visszahódításának s tőle kapták Aranyosszék földjét.

1282-ben az erdélyi székelýek már mint rendes hadinép jelent meg a hódta vi csatában. Ez alkalommal beszélte el egy Marosszék nyugati részén és így Cziglamezején (Czigla a Bándtól északkeletre Bazéd felé vonuló dombosor) lakó székelý az ő elrejtőzésüket az idegen népek (a tatárok) elől és találkozásukat a magyar királynak seregével. Ezt az elbeszélést értette félre Kézai, az 1241—2-iki eseményt áttette Attila korára s így megszületett a hun krónika többi meséje mellé a székelýek hun származásáról szóló mese is.

El kell vetnünk az annyi kárt szerző mesét s el kell fogadnunk azt az igazságot, hogy a székelýmagyar a nagy magyarnak őcsese és 1091 után lassanként ülte meg az ő eredeti foglalkozásának legkedvezőbb területet: Erdélynek keleti részét.

* **Keresztjári napok** A keresztjári ájtatosságoknak tegnap is zavartalan jó idő kedvezett. Verőfényes szép időben vonult a körmenet a premontrei kanonok-rend templomából a székesegyházba, ahol ünnepélyes szent mise és prédikáció volt. A körmenetet *Bunyitay* Vincze apátkanonok vezette, ugyanő tartotta a szent misét a székesegyházban, *Besser* Hugó olasz-i káplán pedig szent beszédet mondott. — Ma szerdán lesz az utolsó körmenet. A *Szent László* templomból indul a körmenet a kapuczinu atyák templomában s itt lesz az ünnepélyes mise prédikációval.

* **A főigazgató érettségi köruton.** A nagyváradai tankerület királyi főigazgatója, *Nátafalussy* Kornél királyi tanácsos, premontrei-randi kanonok ma, szerdán délelőtt Aradra utazik az ottani két középiskola érettségi szóbeli vizsgálatain való, elnöklés czéljából. Onnan tovább utazik kerülete többi tanintézetébe a szóbeli érettségi vizsgálatokat vezetni. A főigazgató június hó végén érkezik haza Nagyváradra s távollétében *Novotny* S. Alfonz a premontrei rendi főgimnázium igazgatója helyettesíti.

* **Az utolsó májusi ájtatosság.** Az Üdvözítő édes anyja a Boldogságos Szűz Mária hónapjának, virágos májusunak utolsó napja van ma. A Boldogságos Szűz tiszteletére ma este lesz az idén az utolsó májusi ájtatosság. Utolszor hangzik fel az idén ma este az ájtatosságn... Mennynek királyné asszonya... A *várad-velencei* plébánia templomban 6 órakor, a *premontrei* rend templomában fél 7-kor, *Szent László* plébánia-templomban pedig 7 órakor lesz az utolsó májusi ájtatosság. Mindhárom templomban szent beszéd is lesz. Olasziban *Deucs* János cz. kanonok. Ujvároson dr *Vucskics* Gyula és *Várad-velenczén* *Gabriely* Lajos tartják a prédikációt. — Itt említjük meg, hogy a tegnapi májusi ájtatosságon a *Szent László*-templomban *Szilágyi* Béla postatiszt egy «Ave Máriát» hegedűn meghatóan, mit *Resch* Mihály kísért orgonán. Azután *Szabó* Gy. székesegyházi tenorista énekelt szóló éneket, mit *Resch* Mihály kísért orgonán saját le-téte szerint. A mai májusi ájtatosságon is igen szép ének- és zeneszámokkal fognak áhitatosságot gerjeszteni a fent említett közreműködők.

* **A villamos vasut közizgatási bejárása.** A Nagyváradon létesítendő villamos vasut három vonalának közizgatási bejárását tartották tegnap meg részben a városházán, részint a helyszínen, *Dubszky* Alfréd min. főmérnök vezetése alatt. Jelenvoltak: a vasuti és hajózási felfelügyelőség részéről: *Finály* Lajos fő-felügyelőségi biztos; a posta-távirda igazgató-ságtól *Busás* Elemér kir. mérnök; a m. á. vasutak részéről: *Jármay* Béla kolozsvári üzlet-vezető, *Lászlár* Elemér főfelügyelő Budapestről, *Sebesi* Béla oszt. mérnök, *Csorba* Gusztáv fő-ellenőr Budapestről, Nagy-Várad város képviselőjében *Rimler* Károly polgármester, *Bordé* Ferencz főjegyző, *Komlóssy* József tanácsnok, *Dus* László főügyész, *Köszeghy* József főmérnök és *Mezey* Mihály; a városi vasut részéről dr. *Berkovits* Ferencz alelnök, *Tichy* Gyula igazgató és *Erdélyi* Vincze főmérnök. Első sorban a városi (közuti) vasut mostani állomásától a köz-raktárig húzódtó vonalat akarják helyezni a régi sertés vásártérről a vársáncz mellett levő ut-vonalra, mivel a régi sertés vásártér területe szükséges lesz a villamos vasut kocsi-parkjának és telepének. Ez ellen a bizottság nem tett ész-

revélt. A másik vonal sokkal fontosabb. Ez a Rhédey-kerti megállóhelytől Várház-utczára fut be, hogy csatlakozik a Moskovits-gyárhoz vezető vágánnyal. Itt a bizottság azt a módosítást tette, hogy a Diána fürdőtől a Rhédey-kertig nem az ut közepén, hanem az ut észak, oldalán a sétány mellett vezetessék a villamos vasut vágánya. Ennek a vonalnak az a czélja, hogy az Össiből a Rhédey-kertig vezetendő Okolicsányi-féle gőzüzemű vasutal nyerne kapcsolatot s így a teherforgalom az össi állomás felől a város, illetve a kolozsvári vasutvonal elkerülésével jutna a v.-velencei vasut állomás-hoz. Később pedig, ha az össi-i és b.-püspöki-i állomások összekötésére tervbe vett gőzüzemű vasutvonal kiépülve, a b.-püspökin keresztül érkező teherforgalom is elkerülhetné a kolozsvári vonalat, s a Rhédey-kerten keresztül jutna Várad-Velenczére. A harmadik vágány a nagy vasuti állomás felvételi épületétől a teheráru raktárak első vágányával köttetné össze. Ez csomag és más teheráruk szállítására volna szükséges, azonban egyelőre a főutczai villamos vonalon nem lehet teherárut szállítani, tehát erre az összekapcsoló vonalra csak akkor lesz szükség, ha a Sztaroveczky-utczai villamos vonal is kiépülne. A bizottság egyik vonal ellen sem emelt kifogásokat s a jegyzőkönyveket aláírták.

* **«A Kath. Hitterjesztés Lapjai» új szerkesztője.** B. e. *Nogely*, István kanonok tudvalevőleg az általa alapított «A Kath. Hitterjesztés Lapjai» czimű képes folyóiratot köz el egy negyed századig szerkesztette s magas nivóra emelte. *Nogely* végrendeletében a lap tulajdonjogát régi barátjára és munkatársára *Kledorfer* Lambert kapuczinus rendű házfőnökre ruházta, aki tegnap bejelentette a polgármesteri hivatalnál, hogy a széles körben elterjedt és kedvelt kitűnő folyóirat szerkesztésével dr. *Tóth* Lajost, a nagyváradai I. sz. papnövelde jeles tanárát bízta meg.

* **Közigazgatási ülés a városnál** Nagyvárad közigazgatási bizottsága június havi rendes ülését a holnapi ünnep miatt pénteken, június hó 2-án délután 3 órakor tartja meg.

* **Az új nagyváradai kir. ügyész.** A bűn lejtőjére tévedt s az igazságszolgáltatás sulytór karja elől a halálba menedéket kereső dr *Nagy* Géza nagyváradai kir. ügyész hivatala nem sokáig maradt árván. As igazságügyminiszter már betöltötte az ügyészi állást és pedig áthelyezés útján. A kombinációk, melyek az állás betöltése tárgyában mindjárt szárnyra keltek, alig hányták a röögöt Nagy Géza koporsójára, így széjjel hullottak, mint alapnéküliek. Tegnap érkezett meg a kinevezés, illetőleg áthelyezés hire, mely már a hivatalos lapban is megjelent. Az igazságügyminiszter dr *Virág* Béla lugosi kir. ügyészt helyezte át Nagyváradra a kir. ügyészséghez. *Virág*, az új kir. ügyész 40 év körüli ember s középiskolai tanulmányait a nagyváradai premontrei főgimnáziumban végezte, itt is érettségizett le 1883-ban.

* **Villamos vasut a fürdőbe.** Mérnökökből álló előkelő társaság rándult ki a napokban a közeli Püspökfürdőbe. A társaság tagjai a kellemes szórakozás mellett hasznos eszmecsere-t folytattak azon nagyon is aktuális kérdés felett, hogy mily módozatok mellett lehetne a Nagyváradra annyira fontos két pompás gyógyhelyet: a Püspök- és Félix-fürdőt Nagyvárad villamos vasut által összekötni. A szakférfiak véleménye szerint a Nagyvárad és a két fürdő között létesítendő villamos

vasut, a kiépítéssel, kocsik és más felszerelvényekkel együtt mintegy 8—9 százezer korona befektetést igényelne s így alig van kilátás arra, hogy bármely társulat azt, tekintettel az alig négy hónapi fürdőidényre, a saját risikójára kiépítse, legfeljebb úgy, ha ezen költségek 35 százalékát törzsrésztvényekben az érdekelt fürdő tulajdonosok és esetleg a város jegyeznék. Ez a kérdés pedig nagyon fontos úgy a fürdőkre, mint a város közönségére. A jó, gyors és olcsó közlekedés előreláthatólag óriási mérvben emelné a fürdők forgalmát. A városi villamos vasut létesítése után teljes erővel előtérbe lép bizonyára a fürdő vasut létesítése is. Vagy pedig más alkalmas közlekedésről kell gondoskodni, mert a mai állapot tarthatatlan.

† **Daray Mátyás.** Egyházmegyénknek gyásza van ismét: az egyházmegye papságának *Nestora* halt meg, *Daray* Mátyás nyugalmazott sályi-i plébános személyében. Nagy idők tanuja volt ő; 89 esztendő volt, 1841-ben már felszentelt pap. 1848-ban nagyvárad ujvárosi káplán volt, mint ilyen ő vezette keresztel kezében a nemzetörököt a püspöki-i táborda s ő kísérte ki *Rulikovszkyt* a vesztőhelyre. Ezért a szabadságharcz végével üldözte az abszolút korszak politikai hatósága. Ekkor magyarosította meg előbbi német hangzású nevét (*Grieshaber*) *Daray* ra. 1855-ben *Sályi* községnek lett plébánosa s ott is maradt csaknem félszázadig 1898-ig, amikor nyugalomba vonult s Váradon huzta meg magát. Négy évvel ezelőtt itt tartotta a kapuczinusok templomában gyémántmiséjét. Mint említettük legöregebb papja volt a várad egyházmegyének. Most már papságra nézve legöregebb a közszeretben álló püspöki helynök *Vinkler* József cz. püspök, aki tavaly tartotta gyémántmiséjét, korra nézve pedig *Andrássy* János praelátus-kanonok.

Daray elhunytáról a kerületi papság adott ki gyászjelentést, mely a következőleg hangzik:

A nagyváradai kerületi papság maga és az egyházmegyei papság nevében fájdalommal tudatja paptársuknak nagyontisztelendő *Daray* Mátyás kiérdemült sályi-i plébánosnak, az egyházmegyei papság *Nestorának*, gyémánt-miséis áldozárnak május hó 29-én élte 89 ik évében a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után az Urban csendes elhunytát. — A megboldogult földi részei a lakásán (*Gilányi*-sor 1. sz.) május hó 31-én délelőtt fél 11 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a beszentelés után az ujvárosi központi róm. kath. temetőbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise június hó 2-án d. e. 9 órakor fog bemutatni a megboldogult lelki nyugalmáért a várad-velencei róm. kath. plébánia templomban. Nagyvárad, 1905. május hó 30. Örök világosság fényeskedjék neki!

* **A biharmegyei nőegylet elismerése elnöknője iránt.** A biharmegyei nőegylet vasárnapi közgyűléséről hozott referáda egyik pontjára szükségesnek tartjuk visszatérni. Már tegnapi számunkban megírtuk az említett referárában a nőegylet közgyűlésének egyhangulag lelkesedéssel hozott azon határozatát, hogy tekintettel azokra az elévülhetetlen érdemekre, melyeket a nőegylet elnöknője, özv. báró *Gerliczy* Félixné, szül. *Kornis* Lujza grófnő az egylet újabb alkotásának, a női menház létesítése körül szerzett, a menházat a grófnő keresztnevéről *Lujza-menháznak* nevezi el s e név kerül az épület homlokzatára. Azonkívül a közgyűlés báró *Gerliczynét* örökös elnöknőnek választotta meg. A nőegylet tagjai ugyan jól tudják, hogy az a kiváló buzgóság, munkásság, melyet a báróné a nőegylet és

árvaház, ujabban a menház érdekében mindenkor kifejtett, az a szeretet, amely a bárónét az egylethez és alkotásaihoz fűzi, meg nem hálálható, mert báró Gerliczyné élete és a nőegylet története egybe van forrva. Az ő neve, az ő munkássága, az ő nemes szive, lelke és élteti az egyletet és segíti alkotásai fenntartásában s áldásos tevékenységében. Ez a ragaszkodás a nőegylet tagjai részéről tehát csak némi elismerése annak a mindig áldást fakasztó munkásságnak, melyet a báróné az árvák, özvegyek, szegények gyámlolásában kifejt. — Itt említjük meg, hogy a nőegylet vasárnapi közgyűlése Hlatky Endre orsz. képviselőnek köszönetet szavazott az ellenőri tisztség betöltéséért, úgy szintén az orvosi teendők végzéséről lemondott dr. Baróthy Ákos városi főorvosnak. Baróthy helyett Mayer László dr. városi tisztiorvost választotta meg a közgyűlés az árvaház és menház orvosává.

* **Hymen.** Nádor Bernát a magyarádi és ménési bortelep szövetség iroda főnöke Aradról eljegyezte Klein Czeczilia kisasszonyt. Klein Menyhért helybeli kereskedő testvérét.

* **Pázmány és Werbőczy szobrai.** A király által a fővárosnak ajándékozott tíz szobor közül a Pázmány Péter és Werbőczy István szobrának felállítására a közgyűlés 1902. októberben a IV. kerületi Kigyó-téren a Klottild főhercegné palotái előtt elterülő két kertcskét engedte át. Erre vonatkozólag a miniszterelnök most leirt a fővároshoz és a következőkről értesítette: A két szobor munkában van és a jövő év tavaszán felállíthatók lesznek. Mint-hogy azok talapzatai azonban még az 1905. év folyamán elkészítendőek, kéri a miniszterelnök a fővárost, hogy a megfelelő területet Radnai Béla és Donáth Gyula szobrászoknak bocsássa rendelkezésére és az általuk kívánt átalakítási munkákat a két kertcskében rendelje el.

* **Kinevezés a villamos telepnél.** A Nagyvárad városi villamos telepen megüresedett főszerelői állásra Rimler Károly polgármester Sándor Nándort nevezte ki.

* **Gróf Keglevich István halála.** Gr. Keglevich István rendkívüli körülmények között beállott halála az egész országban kinos megdöbbenést és nagy részvétet keltett. Az ország minden részről garmadával érkeztek a gyászoló családhoz a részvétáviratok. A holttestet tegnap délelőtt fél kilencz órakor fölboncolták. A boncoló orvosok megállapították, hogy a dr. Hentz Károly kardja keresztülszurta a szívet és a bal tüdőt. A halált közvetlenül belső elvérzés okozta. Boncolás után a holttestet kivitték a kerepesi-uti temető házába, ahol délután 3 órakor Novák István erzsébetvárosi plébános beszentelte. Az elhunyt Rákón a családi sírboltba helyezik.

Budapest, május 30. (Saját tud. távirata.) A Keglevich-Hencz párbaj ügyben már befejezte a tanúkihallgatásokat Tóth János rendőrkapitány, a fővárosi államrendőrség bünyügyi osztályának vezetője. A tanúkihallgatásokról felvett jegyzőkönyvet és a bonczjegyzőkönyvet még a délután folyamán áttették a vizsgálóbíróhoz, aki a tragikus párbajügyben ezután a kihallgatásokat vezetni fogja.

A délelőtt folyamán gróf Keglevich lakásán leltároztak, s azután bírói zár alá tették. A lakás bírói lepecsételésénél a családtagjai közül is többen megjelentek.

Klobusiczky, Keglevich titkára, akire az elhunyt gróf halála előtt végrendeletét bízta, ma megjelent a királyi járásbírósnál és átadta dr. Róna bírónak az elhalt végrendeletét s az ehhez mellékelte iratokat dr. Róna a jövő hét

folyamán fogja kihirdetni Keglevich végrendeletét.

Keglevich István gróf holttestét ma délután 3 órakor szentelték be óriási részvét mellett. A beszentelés után a holttestet a keleti pályaudvarra vitték, hol egy külön hulla szállító kocsiban helyezték el a koporsót. A beszentelésen a kormány és a szabadelvűpárt csaknem teljes számban megjelent gróf Tisza István miniszterelnök vezetésével. Az ellenzék; képviselők is nagy számmal jelentek meg a beszentelésen gróf Apponyi Alberttel élőkön. Jelen voltak még a nemzeti színház és az operaház tagjai s az író és művészvilág előkelőségei is.

A halottat szállító vonat ma este 9 óra 40 perczkor indult el a keleti pályaudvarról. Keglevich István gróftól holnap fogják örök nyugalomra helyezni a rákói családi sírboltban. A temetésen a kormány és a képviselőház küldöttsége is jelen lesz. Csütörtökön a család engesztelő szent misét fog mondani az elhalt lelkiüdvéért.

* **Névváltoztatás.** A belügyminiszter megengedte, hogy Altmann Sándor nagyvárad lakos vezetéknévét »Aczél«-ra változtassa.

* **Öngyilkos földmives.** Mező-Telegdről jelenti tudósítónk, hogy Szabolcs község határában tegnap délelőtt a Körözsől egy férfi hullát fogtak ki. A holttestet a község házára szállították s megállapították, hogy az illető Mester Gábor borosteleki földmives, aki két nappal ezelőtt öngyilkossági szándékból a Körözsbe ugrott. A hullát, mivel az öngyilkosság megállapítható volt, nem fogják felboncolni. A nagyvárad kir. ügyészség, melyet telefonon értesítettek az öngyilkosságról, megengedte a hulla eltemetését.

* **Nyakszirtmerevedések.** Szegzárdról jelentik: A Tolna községhez tartozó Kajnád pusztán Szabó István legény állíólag nyakszirtmerevedés tünete közt meghalt. — Zsolnáról írják, hogy Kottasón a napokban nyakszirtmerevedés tüneteivel megbetegedett gyermek meghalt. — Strazsón egy parasztlány szintén nyakszirtmerevedés tünete közt megbetegedett, de felgyógyulását remélik.

x **Sok pénzt takarít,** ha mindennemű vásznat, ágyneműt, paplant, takarót, női és térfi fehérneműt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

x **18.898 nyeresemény készpénzben,** ezek között egy főnyereseményt 200,000 kor. nyereseményt 40,000 kor. 20,000 kor. 10,000 stb. összesen több mint egy félmillió koronát lehet nyerni a közös katonai jótékony célokra rendezett XXIV. államsorsjátéknál, melynek húzása már június 15-én lesz. Sorsjegyek á. 4. kor. kaphatók dohány tözsdékben, váltóüzletekben, posta és vasutaluviatonkban stb.

x **Lloyd orfeum.** A *Kereskedelmi Csarnok* udvarán ujonnan épült nyári helyiségben június hó 1-én megnyílik. Az igazgatóságnak nagy áldozatok árán sikerült *Taccianu* Sándort, a világ legjobb női imitátorát, valamint *Czinka* Panna világhírű czimbalom művésznőt tánczó kutyáival néhány estére szerződtetni. *Taccianu* és *Czinka* Panna a világ összes nagy *Varieté* színpadjain működtek már, mindenhol óriási tetszést és sikert aratva. *Taccianu* és *Czinka* művészetét leírni nem lehet, azt látni és hallani kell. A társulat többi tagjai is mind elsőrendű művészek és művésznők, bátran mondhatni, hogy ily fényes attrakciókból álló társulatot ritkán lehet együtt látni. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri az igazgatóság.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Ninis.
Csütörtök: Constantin abbe. Ujházy Ede első fellépte.
Péntek: A pártütők, Ujházy Ede második fellépte.
Szombat: A Velencei Kalmár, Ujházy Ede harmadik fellépte.
Vasárnap: d. u. Peleskei nótárius; este A titok vigjáték Ujházy utolsó fellépte.

A színügyi bizottság ülése.

Somogyi Károly színigazgató társulatával június 16-ik marad Nagyváradon s aztán Gyulára mennek a téli nagyvárad szezón megkezdéséig. Erre a félhónapra terjesztette elő az igazgató a színügyi bizottság tegnapi ülésén a kitűzött darabok műsorát.

Dr. Hoványi Géza elnökle alatt Rimler Károly, Mezey Mihály, dr. Kurländer Ede, Somogyi Károly és Eleméry Ferencz voltak jelen az ülésen.

Dr. Hoványi Géza elnök előterjesztette az igazgató által június hónapra kitűzött darabok műsorát; e szerint előadásra kerülnek:

Constantin abbe,
Pártütők,
Pont Biquet-család,
Czifra nyomoruság,
Titok,
Boccaccio,
Koldus diák,
Vándorlegény,
Lili,
Carmen,
Rosenkraucz és Guldenstern,
Rátartós királykisasszony.

Somogyi Károly színigazgató megjegyezte, hogy a műsorban törtenhetnek változások, mert most tárgyal több vendégszereplés ügyében s ettől függ a június havi műsor.

A műsört tudomásul vették.

Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy a szerződés szerint a város rendelkezésére bocsátott egy előadást a városi árvaház javára júniusban tartják meg s ez alkalommal Takács Mihály és Szamosi Elza, a kir. operaház művészeinek felléptével Carmen operát adják elő. Az előadás napja és a helyárak még nincsennek megállapítva. A zenekart ez alkalomra a Harmonia zeneegyesület tagjaival megerősítik.

A bejelentést tudomásul vették.

Végül dr. Kurländer Ede kegyeletes szavakban emlékezett meg gr. Keglevich István tragikus haláláról, amely a magyar színház gyásza is. Indítványozza, hogy fájalmát és részvétét a bizottság jegyzőkönyvében iktassa. Az indítványt elfogadták s az ülés véget ért.

Niniss.

Jó előadás, rossz darab. Egy kis változosság volt legalább az eddigi színházi estékhez, a mikor jó darabokat az előadással sikerült agyoncsapni. Most a darab visszaadta a kölcsönt.

Niniss a legcsekélyebb értelemmel irt darabok egyike. Nevettetni akar s válogatás nélkül szedi elő eszközeit; kedvencz ötlete a nadrag hiánya. Elképzelhető ebből az egésznek szellemi színvonala.

A zenei színvonal sem áll magasabban; szerencse, hogy kevés benne a zene. Legjobb volt a Mártonfalvy György kedves dallamu kra-kra betétje.

A czimszerepet Gerlaki Hermin játszotta; minden esetre nagyobb sikere lett volna, ha nem kellett volna énekelnie. Az ének Gerlaki-

nak gyenge oldala, különösen azokat a hangokat éneklő veszedelmesen, amelyek szövegében a vagy á fordul elő. Egyébként játéka rendkívül sikeres, tánca könnyed, elegáns; megérdemelte a sok tapsot.

Palásthy ismét elemében volt: ötletességét, eleven, fordulatot játszó mindvégig ragyogtatta. Jól énekel s könnyedén tánczolt *Tihanyi* a lengyel gróf komikus szerepében keltett sok derűtséget. *Rédey*, *Bognár* (pazar urak) *Bérczi* és *Pogány Janka*, akit nyílt színen is megtapsoltak, járultak még hozzá az előadás sikeréhez.

Közönség a szokott csekélyke számban, vékony lelkesedéssel. —r.

Niniss operett repriz megy ma másodszor a Szigligeti színházban, ugyanazon szereposztásban, mint tegnap este.

Ujházy első fellépése. A budapesti Nemzeti színháznak királyi kitüntetésben részesült művésze *Ujházy Ede* holnap, csütörtökön kezdi meg vendég szereplését a Szigligeti színházban. A művész első este, azaz csütörtökön a »Constantin abbe« című szerepében lép fel először a szigligeti színházban. Ezen fellépés bérletben, rendes helyárrakkal tartatik, s a Constantin abbe előadására már szerdán d. u. 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

János vitéz délutáni előadásban. *Kacsóh Pongrátz* óriási sikerű *János vitéze*, holnap, csütörtökön kerül színre először délutáni előadásban. A nagyszerű operettet elsőrendű szereposztásban hozzák színre, amennyiben a czimszerepet *Gerlaci H.*, »Bagót« *Palásthy Sándor*, »A király leányt« *Bárdos Irma*, »Iluskát« *Agnelly Irén* játsszák. *János vitéz* holnap előadására már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

EGYESÜLETEK.

Orvosok szakülése.

A »Biharmegyei Orvos-Gyógyszerész- és Természettudományi-Egylet« folyó évi június hó 2-án, pénteken délután 5 órakor a bábaképző-intézet tantermében szakülést tart, melyen a biharmegyei közpórház igazgató főorvosa, dr. *Fráter Imre* fog három különböző bajban szenvedett betegen ejtett műtétet ismertetni, valamint magát a betegségeket is, a betegek bemutatásával. És pedig:

1. Kocher-féle emlőrák kiirtás (betegbemutatás.)
2. Aurs praternaturális műtete (betegbemutatás.)
3. Trepanatis műtete (betegbemutatás.)

Jóváhagyott alapszabályok. A »Réti ifjak köré«-nek alapszabályait a belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátva visszaküldötte Nagyvárad városához.

Igazságszolgáltatás.

A miniszterelnök sajtópöre.

Két évvel ezelőtt a *Székesfehérvár és Vidéke* hosszabb cikksorozatát közölte az akkor likvidált *Iparbankról*. A cikkek írója, *Fényes László* hírlapíró erősen támadta a pénzügyvezetőségét, főképpen pedig gróf *Tisza Istvánt*, aki az Iparbank elnöke volt.

A bukásért egyenesen az igazgatóságot tette felelőssé. Az intézetet könnyelmű, kétes vállalatokba bocsátkozott és habár tisztán a magyar ipar érdekében alakult vállalat volt, milliókért külföldi petroleumforrásokat stb. vásárolt. A cikk tenorja rendkívül éles volt. *Fényes* szerint az igazgatóság visszaélt a részvényesek jóhiszeműségével.

A cikkek sértő tartalma miatt úgy gróf *Tisza István*, valamint az igazgatósági tagok is *rágalmazás*, illetőleg *becsületsértés* vétsége miatt sajtópört indítottak *Fényes László* ellen, akinek ügyét néhány hónappal ezelőtt, az egész ország nagy érdeklődése mellett tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék, mint esküdtbíró-ság *Zsitvay Leó* kuriai bír. elnöke alatt. A tárgyaláson mindvégig jelen volt gróf *Tisza István* miniszterelnök is, aki mint panaszos, az esküdtekhez hosszabb beszédet intézett.

A bizonyítási eljárás befejezése után az esküdtek *vétkesnek* mondták ki *Fényest* a nyilvános *rágalmazást* sajtó vétségében, mire a törvényt alkalmazó bíróság a vádlottat *három hónapi fogházra* ítélte. *Fényes* az ítélet ellen, a bűnösség megállapítása miatt, semmisségi panaszt jelentett be.

A semmisségi panasz tárgyalását ma délelőtt tíz órákor kezdte meg a legfelső bíróság. A tárgyaláson a kormányügyészen kívül megjelent a panaszosok jogi képviselője dr. *Nagy Dezső* is. A vádlott *Fényes László* hírlapíró dr. *Bródy Ernő* védővel jelent meg.

Az előadó részletesen ismertette a bűnpör anyagát, azután dr. *Bródy Ernő* védő indokolta meg semmissége panaszát. Csak röviden szól — ugymond — mert hiszen a tárgy ismertetése után kevés mondani valója van. Kéri a Kuriát hogy semmisítse meg az ítéletet és utasítsa a törvényszéket, hogy tartson újabb főtárgyalást az ügyben, mert a lefolytatott esküdtbíró-sági főtárgyaláson a bíróság elütötte őt legfőbb jogától, a valódiság bizonyításától, ami, ha sikerül, a vádlott fölmentését eredményezi.

A főtárgyalási jegyzőkönyv tanúsága szerint nemcsak iratokra, hanem a tanuk egész légiójára hivatkozott, akik közvetlen bizonyítékokat szolgálhattak volna, a törvényszék azonban a védelemnek valamennyi tanuját mellőzte és lehetetlenné tette azt, hogy *Fényes* a cikkekben foglalt állítások valódiságát, vagy legalább is a teljes jóhiszeműséget bizonyíthassa.

Ezután a koronaügyész. majd pedig dr. *Nagy Dezső* felszólalására került a sor.

A péterszegi verekedés. A nagyvárad esküdtszék tegnap folytatta a péterszegi kettős gyilkosság ügyében a tárgyalást. Az egész nap a tanukihallgatásokkal és a vádbeszédekkel telt el. Ma a vádbeszédekre és az ítéletre fog kerülni a sor.

TÁVIRATOK.

Politikai hírek.

Budapest, május 30. (Saját tud. táv.) *Tisza István* gr. bécsi útja halasztást szenved s így nem fog megtörténni a közeli napokban. A halasztásnak az az oka, hogy a miniszterelnök eddigi tárgyalásainak nincs semmi eredménye és így nincs miről jelentést tenni a felségnek.

*

A »Neue Freue Presse« mai számában a magyar válsággal foglalkozik és azt írja, hogy *Fehérváry Géza* báró miniszterelnökké való kinevezése végleg meghiusult, amennyiben nem hajlandó kabinetalakításra.

Ezt a hírt nemcsak a budapesti politikai körökben kolportálják, hanem Bécsben is a legilletékesebb helyen is megerősítik. Hogy ki lesz a magyar miniszterelnök, azt még bizonyosan nem tudni, de az bizonyos, hogy a felség ideiglenes hivatalnok-miniszteriumot fog kinevezni, milyen Ausztriában a *Wittefélé* kabinet volt.

Hogy a magyar válság sokáig nem marad megoldás nélkül az bizonyos, mert a korona is óhajtja már a kibontakozást.

Védekezés az osztrák beavatkozások ellen.

Budapest, május 30. (Saját tud. táv.) A szövetségi ellenzék vezérő-bizottsága ma a Ház ülése után értekezletre gyűlt egybe, melyen elhatározták, hogy a legközelebbi időn belül pártközi konferenciót fognak összehívni a magyar válság megoldása ellen irányuló bécsi osztrák beavatkozások ellen. A vitában gróf *Apponyi Albert* és *Rakovszky István* is részt vettek.

A pártközi konferenciának, melynek egyedüli célja csak az lesz, hogy energikusan védekezzen az osztrák merényletek ellen, nagyon sok híve van a szabadelpártban is.

A háborúhoz.

Ujabb orosz vereség.

Budapest, május 30. (Saját tud. táv.) *Ojama* tabornagy előrevonult s egy heves ütközetben megverte az ellenséges orosz sereget. — *Ojama* győzelme Tokióban nagy örömet keltett.

Lesz-e béke?

Budapest, május 30. (Saját tud. táv.) A japánok most már csak olyan békefeltételeket fognak elfogadni, melyek az oroszokra nézve föltétlenül megalázóak lesznek. A japánok nem hajlandók már, mint három hónappal ezelőtt az oroszokkal szemben nagylelkűeknek lenni. A japán kormány nemcsak a vagyoni, de véráldozatokért is hadisarczot fog kérni az oroszoktól, ha azok békét akarnak.

A vereség hire az orosz fővárosban.

Budapest, május 30. (Saját tud. táv.) A nagy tengeri ütközet híre nagy izgatottságot keltett Péterváron. Azoknak a hozzátartozói, kik az elsüllyedt hajókon katonáskodtak, valóssággal forronganak. A tengerészeti minisztériumot kérdezősködők ostromolják. A minisztériumban azt a választ adják, hogy hivatalosan még nem tudnak az ütközetről.

NYILTTÉR.

É R T E S I T É S.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

német szücs-üzletet nyitottam, raktáromon mindenkor e szakmába vágó készmunkák kaphatók és megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek el a legjutányosabb árak mellett, ugyszintén szörme-árut nyári megőrzésre és annak gondozását elfogadom.

Üzletem tűz ellen biztosítva van.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam

tisztelettel:

Zimányi András,
Nagyvárad, Színház- és Apáczta-utca sarkán.
(Dr. Adorján-palot.)

KEMÉNY BÉLA

okleveles mérnök

magánmérnöki

irodája

NAGYVÁRAD, Beóthy Ödön-utca 2. sz.

elvállal *felméréseket, parcellázásokat, tagosításokat*, tervez és épít vízhasznosító berendezéseket (*belvízlecsapolást, alagsóvezést, öntözést*) készít ipari vízhasználatokra (*vizi malmok fűrészmalmok stb.*) vonatkozó terveket, traciroz, tervez és épít *erdei-, bánya- és más iparvasutakat*, elvállalja *magas építmények* tervezését, költségvetések készítését, *építések vezetését, leszámolások felülvizsgálását*. — Iparhatósági telepengedélyezések kieszközlésésére szerkeszt *üzemleírásokat*, elvállalja *szakértői szemlék* tartását, *szakvélemények* szerkesztését, valamint minden más e szakba vágó munkák készítését.

1182

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

62.

Angol regény.

— Algy, — mondá Penelop, a mint lassan bazafelé ballagtak — tegnap levelet kaptam Daubenytól.

Algy egyszerre összehuzta a szemöldökét.

— Nos és mit ir, — kérdé röviden, bossusan, a mint észrevette a testvére halvány arczába toluó vért.

— Algy, hidd meg, nagyon szép levelet irt.

— Nos persze, te szerinted nem is irhat másképp. Folytasd.

A Penelop szeme könybe borult.

— Nem úgy értem, — mondá; a papáról irt.

Penelop alig érthetően mondta ezt. Algy egyszerre megbánta, hogy olyan durván beszélt vele. Kezét a leány vállára tette.

— Penelop — mondá szeliden — nem szabad többé czivakodnunk, hisz magunkon kívül nincs, a ki szeressen bennünket. Mindene vagyunk egymásnak. No ne sirj, édesem; nem akartam goromba lenni. — Nos hát mit irt?

— Az — az — eljegyzésünkről irt, — dadogta Penelop.

— Az Algy arca ismét elborult.

— Bár soha ne láttad volna azt az embert! — kiáltá indulatosan. Mi semmit sem tudunk felőle. De ő annál jobban tudja, hogy neked sok pénz van...

— Oh hallgass! — kiáltá Penelop esdekelve. Algy, hidd meg, nem olyan hitvány ember!

— Azt hiszem, haladéktalanul, meg akar vele esküdni — ugy-e? — kérdé Algy.

— Nem éppen rögtön, csak a nyáron, mert Olaszországba akar menni, tökéletesíteni művészetét.

— Hm! Nagy szüksége is lesz a művészetére, ha a gazdag örökös feleségül veszi — jegyzé meg gunyosan Algy. És te talán már az esküvő napját is kitűzted, a nélkül, hogy erről velem csak beszéltél volna is?

— Nem, — azt irtam neki, hogy vesztegünkön kívül ma még nem tudok másra gondolni sem.

Algy összehuzta szemöldökét s a bajuszát pödörgette.

— Penelop — mondá — félretéve minden előítéletet, nekem nem tetszik ez, — igazán nem tetszik. Daukeny egyáltalában nem járt el tisztességesen. Mig drága öregünk élt, mutatni sem merete magát, most meg, bár még fel sem száradtak érte ejtett könnyeink, egyszerre előáll és lakodalmat akar tartani.

A leány csak ment tovább szomoruan, de nem felelt.

— Penelop — folytató Algy, kissé hozzásimulva, hogy jobban meghallja huga feleletét hát ha nem engedem meg?

— Próbára teszem — mondá — ám jegyen, itélj te magad felőle.

— Tedd meg, kérlek mert én meg vagyok róla győződve, hogy Daubeny azok közé tartozik, a kik, mérlegbe téve, hiányosoknak találtnak.

Mverardot próbára tenni és hiányosnak találni! lehetetlen! merő képtelenség!

De mert Penelop tudta, hogy hiába beszél, mert Algy meggyőzését nem bírja megintgatni, hallgatott, és saját véleményét tartotta helyesnek és igaznak.

A márcziusi szelek még keményen rázták a fákat s zúgtak vesszettül, de a folyam mentén a violák már kidugták fejcskéküket. Egy évvel ezelőtt Penelop ezekből a virágokból adott Douglasnak egy kis bokrétát. — De most nem arra az estére gondolt. — Egy levelet tartott kezében, a Daubenyét. Aznap reggel kapta és azóta Isten tudja hányszor olvasta el. — Everard azt írta, hogy nem tud tovább nála nélkül élni, hogy most még sokkal jobban szereti, mint azon a napon, melyen élváltak? az esküvőjük mielőbbi megtartását olyan szenvedélyes szavakkal kérte, hogy a barna szemek olvasásközben könnyel teltek meg s a szép arcot égő pir borította. (Folyt köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.**Ujjonnan berendezett üzlet!****Wallerstein Fülöp Fiai czég**
(B é m e r - t é r.)

Üzletünket kézmű-, divat-, rövid-, és diszárakkal **egész ujjonnan** berendeztük, van szerencsénk a t. vevő közönségnek erről részbeni és rövidkivonatú árjegyzékünket szives áttekintés végett bemutatni.

Elvünk ezután is finom minőségű árukat olcsó szolid szabott árak mellett kiszolgálni.

Árjegyzék kivonat:

Ruha szövetek 120 széles métere már 30 krtól kezdve.

Tiszta gyapju szövetek 120 széles minden színben 50 krtól 1 frt 50 krig.

Costüm kelmék 140 széles métere 1 frttól 4 frtig.

Grenadinok minden divatos színben 120 széles 1 frt 25 kr.

Musslinok nyári ruháknak nagyon alkalmas tiszta gyapju métere 1 frt.

Legujabb félgyapju delainek 28 kr.

Legujabb gyapju delainek 45 krtól 55 krig.

Valódi francia delainek 65 krtól 75 krig.

Selyem árukban Glória minden szín 50 kr.

Pongis minden szín 68 kr.

Luisin, mevrelieu, minden szín elsőrendő 1 forint.

Messalin minden divatos szín 1 frt 40 kr.

Blous Selymek már 50 krtól kezdve 3 frig.

Fekete ruhának való selymekben nagy választék minden árban.

Különlegesség 120 széles Saten de Lyon métere 3 frt 50 kr.

Mosó áruk karton, zephir és levantínok 25 krtól kezdve legjobb kivitelben.

Mindenféle béléсарuk.

Nagy raktár vászon, chiffon és kész fehérneműekből.

Dus raktár szőnyeg, függöny és paplanokban.

A tisztelt közönség nagybecsü bizalmát, melyet eddigi jutáos árainkkal és szolid kiszolgálásunkkal eddig is szerencsések voltunk kiérdemelni továbbra is kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Zöldfa kávéházzal szemben meglepő **árengedmény.**

MEGVETTÜK A
SZABÓ TESTVÉREK

mindkét rőfös és női divatáru üzletét a Zöldfa-utcán.

Teljes eladásra kerül mindkét áruraktár.

Ez alkalommal fontos tudni való, hogy **költözködési ideny alkalmával** eladásra kerülnek: *Futó- és szobaszőnyegek, ágyterítők, függönyök, paplanok, asztalneműek, ágyhuzatok, schiffonok és rumburgi vásznak, női és férfi kész fehérneműk, divatos nap, és esőernyők, finom szövetek és más száz meg száz divatcikkek.*

KOVÁCS L. és TÁRSA Nagyvárad, Zöldfa-utca, Zöldfa-kávéházzal szemben.

Üzleti helyiségek kiadók!

Üzleti állványok eladók!

AMERIKAI
ÁRUHÁZ

Nagyvárad, Fő utca (Bazár épület).

Az árak utólérhetetlen olcsók.

Valóban kellemes látványt nyújt az a sok szép összehalmazott divatos könnyü nyári áru u. m. gerna-dinok, paupline, critaline, továbbá a könnyü ruha vásznak és indus batisztok, melyek most raktáron vannak minden színben.

A kirakat megtekintésére mindenki kéri, mivel az maga egy látványosság

Ő cs. és apost. kir. Felsőlegények legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony célokra szánt

XXIV-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen Ausztriában egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.898 nyere-ményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezkesedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1905. évi június hó 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdékben, adó-, posta-, táviráda és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy **teljesen újonnan átalakított és jól gondozott**, minden kívánalmat kielégítő

teke pályámat már megnyitottam és azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Tisztelt vendégeim szórakozására egy legújabb zenélő **automata-zongorát** állítottam fel.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim**, jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

743

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a n. t. közönségnek, hogy **nyári kerthelyiséget**.

7-én vasárnap egyik helybeli kitünő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen **megnyitottam.**

Kitünő magyaros étkek, irissen csapolt márcziusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt **HEGYI BOROK** felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett **VENDEGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezésére áll.